

anden, så skal man selvfølgelig have indflydelse, der er sammenlignelig og af samme karakter. Men det siger også sig selv, at på en række områder kan man selvfølgelig ikke have den samme indflydelse, og det er klart, at det afhænger meget af, hvor gammel man er i uddannelsen rent aldersmæssigt, og hvor længe man er i den pågældende uddannelse. Det siger sig selv, at hvis man i en kort periode frekventerer en uddannelse, ja, så giver det ikke den samme forudsætning for at kunne deltage.

I forhold til redegørelsen må jeg nok sige, at på en række områder er det smukke hensigts-erklæringer, som bygger på de oplysningstraditioner, vi har i vores land, og vel også på en del radikal tænkning. Det kan jeg ikke fortænke ministeren i, men når det drejer sig om mere konkrete ting, synes jeg nok, der er noget tilbage. Men det regner vi så med kommer.

Fra SF's side fremsatte vi for helt præcis 10 år siden et forslag i Folketinget om, hvad vi kaldte selvforvaltning og demokrati i uddannelses-systemet, og det byggede på principperne, som vi havde og delvis stadig væk har på vores universiteter, nemlig at der er forskellige parter på uddannelsesinstitutionerne, og at disse parter skal samarbejde, og at de skal gøre det i fælleskab.

Det, vi talte om, og det mener vi fortsat, er, at der er tale om ansatte, og at der er tale om brugere, og efter vores opfattelse er brugerne de studerende eller eleverne. Og når det drejer sig om børn i folkeskolen, så repræsenterer forældrene eleverne. For de ældste årganges vedkommende kan eleverne selvfølgelig også deltage på elevernes vegne, men det er stadig væk både forældre og elever.

Det er et sådant samarbejde, som vi mener er vigtigt i de forskellige institutioner. Det er ikke, fordi man skal gøre det ens overalt, og jeg mener, at da man for nogle år siden i ministerens forgængers tid fik indført skolebestyrelserne, hvor der var forældre og ansatte og efterhånden også elever med indflydelse, og den model skulle forplantes videre til ungdomsuddannelserne, fik det en konstruktion, som i virkelighedens verden, når det drejede sig om gymnasium og hf, ikke duede. I praksis duer det ikke at sige, at der er en hel masse udefra, som repræsenterer brugerne.

En typisk indvending mod elev- og studenterindflydelse er, at de ikke har forudsætningerne. Vort modsvar er: Det argument med manglende indsigt i demokratiet er et argu-

ment, som vi altid hører, når man skal indføre demokratiet. Når man skal tage indflydelse fra nogle og give den til nogle andre, så siger de, der har indflydelsen, eller de, der mener, at de skal repræsentere dem, at det har de andre ikke forudsætninger for. Det sagde de i 1849, og det har de sagt mange gange.

Ansvarliggørelsen er en forudsætning – og det mener jeg er meget vigtigt i denne her sammenhæng – som kun kommer, hvis man har indflydelsen.

Jeg vil sammenfatte vores synspunkter om, at eleverne og studerende skal have øget indflydelse, i tre punkter.

For det første: Eleverne og de studerende besidder en viden, som skolen og institutionen har glæde af at få del i. Det er nu engang dem, der ved, hvad det er, der er det helt nære for deres egen situation.

For det andet: Indflydelse og dermed også ansvar øger helt naturligt engagementet, og engagement er en væsentlig forudsætning for udvikling inden for uddannelsesinstitutionerne.

For det tredje: Væsentligt for udvikling af demokratiet i form af et deltagelsesdemokrati er, at demokratiet praktiseres overalt og dermed også i uddannelsesinstitutionerne.

Vi ser frem til, at de synspunkter, som ligger i redegørelsen i en ikke særlig forpligtende form på alle punkter, bliver udmøntet, og ikke mindst, når det gælder konkretiseringer omkring de videregående uddannelser.

Dorit Myltoft (RV):

Da partiets ordfører i denne sag, fru Elsebeth Gerner Nielsen, er blevet syg, skal jeg fremføre følgende synspunkter:

Visse værdier i et samfund kan forekomme så åbenlyse og selvfølgelig, at man helt glemmer at værne om dem. Jeg vil vove den påstand, at det forholder sig sådan med demokratiet. Ikke at jeg frygter demokratiets endeligt i Danmark, heldigvis så langt fra, men jeg kunne på mange måder godt ønske mig en synliggørelse af, at demokrati rent faktisk ikke er en selvfølge, og at vi derfor bør værne om det og få flere, især unge, til at tage aktivt del i det.

Med andre ord efterlyser jeg en synliggørelse af nødvendigheden af at være bevidst om det demokratiske ansvar, som alle i et demokratisk samfund bør have aktier i, et samfund karakteriseret af rummelighed og tolerance.

At tage aktivt del i demokratiet er for mig ikke gjort ved at stemme ved folketings- og